

Een bestelbusje is vaak handiger voor het werk. Bijvoorbeeld omdat er gereedschappen of materiaal mee vervoerd kunnen worden. De cataloguswaarde van een bestelauto is meestal flink hoger dan die van een personenauto. Er zijn daarom, naast de regels die gelden voor personenauto's, extra mogelijkheden om de bijtelling achterwege te laten.

MR. L.A. (LÉONE) BOURCE, BOURCE-SNIKKENBURG TE DEN BOSCH

BIJTELLING

Bestelauto van de zaak

Een bestelauto is kort gezegd een auto met een afgesloten achterkant (bijna) zonder ramen en met een voldoende grote laadvloer die onder artikel 1.3bis valt van de Wet op de Loonbelasting 1964. Het moet daarbij gaan om een auto die met een rijbewijs B bestuurd mag worden. In een besluit van 2021 is verduidelijkt wanneer fiscaal sprake is van een bestelauto.¹ Ook vindt u op de website van de Rijksdienst voor het Wegverkeer van de meeste auto's met een Nederlands kenteken terug of sprake is van een bestelauto (zie www.rdw.nl). Let hierbij wel op: als een auto tussentijds omgebouwd wordt, bijvoorbeeld om ramen of stoelen te plaatsen, dan moet deze opnieuw beoordeeld worden.

Let op

Is een groot rijbewijs nodig, dan is er sprake van een vrachtwagen en geldt de bijtellingsregeling in de loonheffingen niet, net als voor motoren en scooters. Voor dergelijke vervoermiddelen moet de waarde van het belastbare voordeel berekend worden op basis van de daadwerkelijke kosten per kilometer maal het aantal privékilometers, eventueel minus de eigen bijdrage van de werknemer.

HOOFDREGEL VOOR ALLE PERSONENAUTO'S EN BESTELAUTO'S

Een personenauto of bestelauto die de werkgever aan een werknemer ter beschikking stelt, is in

principe loon. In de Wet op de loonbelasting 1964 (artikel 1.3bis) is geregeld dat het belastbare voordeel in principe 22 procent van de cataloguswaarde bedraagt. Over dit voordeel moet de werknemer loonbelasting en premies volksverzekeringen betalen en, indien van toepassing, de bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw). De werkgever moet premies werknemersverzekeringen en eventueel werkgeversheffing Zvw betalen over het voordeel. Op de andere mogelijke bedragen van bijtelling ga ik in dit verband verder niet in; zie hiervoor hoofdstuk 2.3 van het *Handboek loonheffingen* van de Belastingdienst.

Betaalt een werknemer een eigen bijdrage voor privégebruik, dan gaat deze bijdrage af van het belastbare voordeel. Voorwaarden daarvoor zijn wel dat uitdrukkelijk vooraf wordt vastgelegd dat het gaat om een bijdrage wegens privégebruik en dat werknemers die de auto niet privé gebruiken daarvoor ook geen eigen bijdrage betalen.

Staat een auto niet ter beschikking, dan kan de bijtelling achterwege blijven. De inspecteur moet dit aannemelijk maken, maar het is meestal lastig dit te bestrijden. In 2015 is het een werkgever (een hotelier) gelukt om zijn standpunt dat zijn auto's niet ter beschikking stonden aan werknemers, te laten bevestigen door de Hoge Raad.² Het ging, kort samengevat, in dit geval om een hotelier op een van de eilanden die de sleutels van twee auto's in een sleutelkastje bewaarde en alleen aan werknemers meegaf wanneer zij de auto nodig hadden voor het werk. De hotelier had een aannemelijke verklaring over het gebruik van de auto's. De Belastingdienst had onvoldoende onderbouwd dat er in dit geval sprake was van terbeschikkingstelling.

Dit arrest is overigens niet eenvoudig toe te passen; als de Belastingdienst hier meer moeite had gedaan haar standpunt te onderbouwen had de hotelier waarschijnlijk geen gelijk gekregen. Ook speelden waarschijnlijk de bijzondere feiten van het geval een rol, zoals dat de werkgever op een eiland zat, waar niet veel te rijden valt.

Staat de auto aan de werknemer ter beschikking, dan dient de waarde van de auto te worden bijgeteld, tenzij de inhoudingsplichtige en/of de werknemer aannemelijk maken dat de auto in een kalenderjaar niet meer dan 500 kilometer werd gebruikt voor privéritten. De meest bekende manier om dat te doen, is het bijhouden van een sluitende rittenregistratie waaruit dit blijkt. Deze rittenregistratie dient duidelijk en sluitend te zijn, en alle omrijkilometers moeten verantwoord worden. Ook een digitaal black-boxsysteem kan aan de eisen van de rittenregistratie voldoen. Gebruikt u een systeem met het Keurmerk ritregistratiesystemen (RRS), dan weet u zeker dat de Belastingdienst akkoord gaat met het systeem. In andere gevallen zult u zelf moeten checken of deze de fiscale toets kan doorstaan.

Let op

Een goedgekeurd systeem betekent nog niet dat de ingevoerde data akkoord zijn.

Speciale aandacht hierbij verdienen de ritten waarbij zowel een zakelijk doel als een privédoel wordt bezocht, de zogenaamde gemengde ritten. In 2021 oordeelde het Hof Arnhem en Leeuwarden

over een dga die met familie en skispullen in de auto naar een klant ging om vervolgens te gaan skiën. De rechter oordeelde dat de rit om te gaan skiën, kort samengevat, een hele normale privé-uitgave was en daarom de gehele rit privé was.

Onlangs kwam ik in de praktijk de volgende situatie tegen: een dga had twee auto's. De goedkopere van de twee werd bijgeteld. Van de andere auto werd een sluitende rittenregistratie bijgehouden. Uit deze rittenregistratie kwam naar voren dat de dga een keer vanuit zijn woonplaats in het zuiden van het land een paar dagen naar Texel was gereden en vervolgens door naar een leverancier daar vlak in de buurt. Het was aantoonbaar dat hij kort daarvoor en kort daarna ook naar deze leverancier was gereisd. Hij had de reis voor de helft als zakelijk gekwalificeerd. De dga had bewijs dat er zaken waren gedaan bij het bezoek aan de leverancier.

Toch nam de Belastingdienst het standpunt in dat de reis naar Texel privé was en alleen de extra kilometers zakelijk. Hiervan uitgaande zat hij net iets boven de 500 kilometer en moest de auto worden bijgeteld. Uiteindelijk is het hier met een sisser afgelopen, maar deze dga is gewaarschuwd; ook als je denkt jezelf even een rit van een paar uur te besparen door privé en zakelijk te combineren, kan dat tot privékilometers leiden.

VERBOD OP PRIVÉGEBRUIK

Is het de werknemer verboden de auto privé te gebruiken, dan staat deze auto hem niet ter beschikking voor privégebruik. Er gelden wel hoge eisen aan het bewijs dat dit verbod wordt nageleefd. Dat betekent dat de werkgever het autogebruik dient

te toetsen en maatregelen moeten nemen indien toch privégebruik blijkt. Denk hierbij aan brandstofverbruik, maar ook aan de locaties van boeten en schaden. Deze controles moeten achteraf overlegd kunnen worden aan de Belastingdienst.

Hoe onregelmatiger het reispatroon van de werknemer is, des te meer controle de werkgever moet uitvoeren. Ook het feit dat een auto niet verzekerd is bij privégebruik kan een aanwijzing zijn dat de auto inderdaad niet voor privévervoer ter beschikking staat. Eventueel kan de werkgever afspraken maken met de Belastingdienst over de vereiste omvang van de controles.

Tip

Op de website van de Belastingdienst zijn modelovereenkomsten beschikbaar.³

Er zijn verschillende manieren waarop bijtelling voorkomen kan worden

VERKLARING GEEN PRIVÉGEBRUIK

Indien de werkgever een auto ter beschikking stelt en goed vindt dat er privé met de auto gereden wordt, maar de werknemer dit niet wil, is de 'Verklaring geen privégebruik' een praktische oplossing. De werkgever kan de bijtelling dan achterwege laten, zonder het risico dat hij achteraf onjuist aangifte heeft gedaan.

Blijkt de werknemer achteraf niet te kunnen bewijzen dat met de auto voor maximaal 500 kilometer per jaar privé gereden is, dan is de werknemer zelf diegene die de naheffingsaanslag loonheffingen en de eventuele boete opgelegd krijgt. De werkgever heeft hier geen last van. De verklaring vrijwaart de werkgever echter niet als

hij weet dat de verklaring op onjuiste gegevens berust.

SPECIAAL VOOR BESTELAUTO'S

Baast de genoemde mogelijkheden zijn er voor de bestelauto nog enkele aanvullende regelingen om de normale bijtelling te voorkomen.

Vereenvoudigde rittenregistratie bestelauto's

Bij bestelauto's kan een vereenvoudigde rittenregistratie gebruikt worden. Dat betekent dat alleen begin- en eindstanden per dag genoteerd hoeven te worden. Hiervoor gelden een paar voorwaarden. Ten eerste moeten werkgever en werknemer schriftelijk afspreken de vereenvoudigde rittenregistratie te gebruiken en dat privégebruik tijdens werk- en luchttijd niet is toegestaan. De vereenvoudigde rittenregistratie zelf bevat een begin- en eindstand en een verwijzing naar de adressen (bijvoorbeeld een nummer in de projectadministratie). Van eventuele privéritten dienen wel per rit de volledige gegevens te worden ingevuld. Voor meer informatie zie de website van de Belastingdienst.

Gebruik bestelauto buiten werktijd niet mogelijk

Kan de werknemer een ter beschikking gestelde bestelauto niet buiten werktijd gebruiken, dan geldt de regeling voor privégebruik auto niet. Dit moet dan wel controleerbaar zijn. Denk aan het parkeren van de bestelauto op een afgesloten terrein, bij voorkeur gecombineerd met het centraal bewaren van de sleutels, met een registratie van de gebruiker en bij elk gebruik notering van de begin- en eindstand van de kilometerteller.

Bestelauto (nagenoeg) uitsluitend geschikt voor vervoer van goederen

Sommige bestelauto's zijn alleen geschikt om spullen mee te vervoeren en niet zo geschikt voor anderen dan de chauffeur. Er is behoorlijk wat recht-

spraak over de vraag wanneer een bestelauto 'nagenoeg uitsluitend geschikt is voor vervoer van goederen', zoals dat genoemd wordt. Kort samengevat komt deze rechtspraak erop neer dat een auto met een zitplaats voor de chauffeur en één niet-volwaardige zitplaats voor een bijrijder (die bijvoorbeeld moet helpen met sjouwen of monteren) nagenoeg uitsluitend geschikt is voor vervoer van goederen.

Ook als de bestelauto te vuil is voor privégebruik is bijtelling aan de orde. Let hierbij op: vuil dat met een intensieve schoonmaakbeurt kan worden verwijderd, is onvoldoende om de bestelauto ongeschikt te maken voor privégebruik.

Let op

Als deze bestelauto wordt gebruikt voor privédoeleinden, dan gelden niet de hoofdregels voor de bijtelling, maar wordt de waarde in het economisch verkeer van het voordeel belast (de kosten per kilometer maal het aantal privékilometers). Een eigen bijdrage voor privégebruik van de werknemer komt hierop in mindering.

Doorlopend afwisselend gebruik

Er is een aparte regeling voor een bestelauto die door meerdere werknemers kan worden gebruikt voor het werk. Denk aan de auto waarmee bestellingen en voorraden worden gehaald, af en toe pakjes worden bezorgd of waarmee werknemers ergens worden afgezet. Indien doorlopend verschillende werknemers de bestelauto gebruiken, mag de regeling voor doorlopend afwisselend gebruik toegepast worden. Deze regeling houdt in dat de werkgever een eindheffing betaalt van 300 euro per jaar als afkoop voor het privégebruik. Een vereiste is daarbij, als gevolg van rechtspraak, dat het niet goed mogelijk is bij te houden wie de auto gebruikt.⁴ Zorg dus voor een goede onderbouwing waarom dit niet kan.

Let op

Gebruikt de werkgever een black-box-systeem? Dan is dat op zich al een signaal dat hij waarschijnlijk heel goed weet wie wanneer in de auto reed.

Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto

Naast de genoemde 'Verklaring geen privégebruik' die zowel voor personenauto's als voor bestelauto's kan worden gebruikt, is er speciaal voor de chauffeur van een bestelauto ook nog de 'Verklaring uitsluitend zakelijk'. De werkgever dient deze verklaring mede namens de werknemer in. De bijtelling kan dan achterwege blijven, zonder dat nader bewijs nodig is (zoals een sluitende rittenregistratie). Wel moet de werkgever of werknemer de Belastingdienst kunnen uitleggen waarom de auto op een bepaalde locatie gesignaleerd is.

Let op

Met deze verklaring is privégebruik in het geheel niet toegestaan. De 500-kilometergrens geldt hier dus niet.

TOT BESLUIT

Er zijn kortom verschillende manieren waarop bijtelling voorkomen kan worden, vooral als het om een bestelauto gaat. Van belang is daarbij wel dat de Belastingdienst steeds kritischer kijkt en ook steeds meer data ter beschikking heeft om het daadwerkelijk gebruik te controleren. Een werkgever die de bijtelling wil voorkomen, doet er daarom goed aan zelf controles op het gebruik in te richten en deze eventueel vooraf af te stemmen met de Belastingdienst.

Noten

1. Staatscourant 2021, 48134, zie www.overheid.nl, bij officiële bekendmakingen.
2. Hoge Raad, 29 mei 2015, zaaknummer ECLI:NL:HR:2015:1360.
3. Zie de voorbeeldafpraak verbod op privégebruik bestelauto op www.belastingdienst.nl.
4. Gerechtshof Den Haag, 13 januari 2021, BK-19/00696 t/m BK-19/00701.